

การประเมิน ความเสี่ยง

การทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ
ประจำปี 2569

สำนักงานเทศบาลตำบลจอมแจ้ง
ตำบลชี้เหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

เทศบาลตำบลจอมแจ้ง
อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

กรอบแนวคิด และนิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

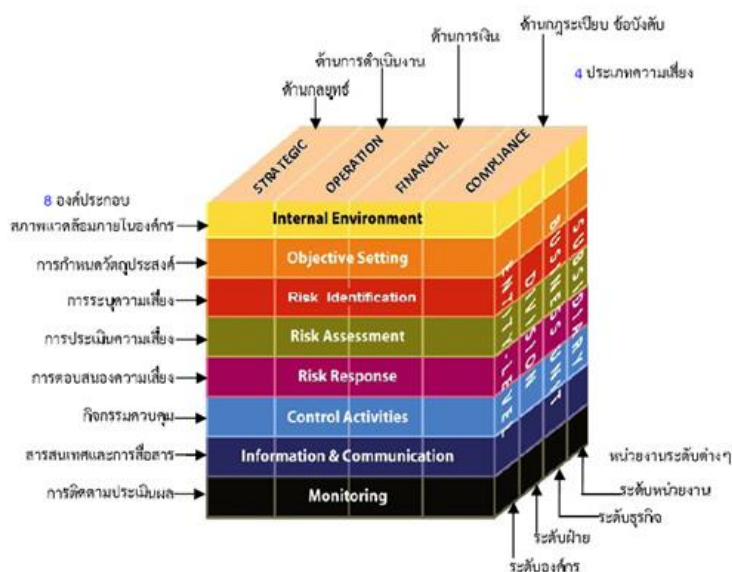
แนวคิดเรื่องการบริหารความเสี่ยง

ในการดำเนินชีวิตประจำวัน มนุษย์ทุกคนต้องเผชิญกับความเสียหายหรือความไม่แน่นอนที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายหรือผลกระทบต่าง ๆ เช่น การเดินทางมาทำงานย่อมต้องพบกับความไม่แน่นอนที่จะทำให้มาทำงานไม่ได้หรือไม่ทันเวลา โดยอาจมีสาเหตุจากการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน ฝนตก น้ำท่วม การประท้วง ปิดถนน ฯลฯ จึงต้องหาวิธีที่จะบริหารจัดการเพื่อมาทำงานให้ได้หรือให้ทันเวลา โดยปรับเปลี่ยนจากการใช้รถส่วนตัวหรือรถโดยสารประจำทาง ไปใช้บริการรถมอเตอร์ไซด์รับจ้าง หรือเปลี่ยนเส้นทางการเดินทาง ตัวอย่าง ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ทุกคนได้นำการบริหารความเสี่ยงไปใช้ในชีวิตประจำวันแล้ว แต่อาจจะไม่ทราบว่าวิธีการ เหล่านั้นเป็นการบริหารความเสี่ยง

แนวคิดเรื่องการบริหารความเสี่ยงได้นำมาใช้ในการบริหารงานขององค์กร เพื่อใช้เป็นเครื่องมือการบริหารงานที่จะช่วยให้ผู้บริหารเกิดความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าการดำเนินงานจะบรรลุวัตถุประสงค์ และ เป้าหมายตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และคุ้มค่า โดยลดโอกาสที่จะเกิดความเสียหายหรือความไม่แน่นอนที่จะส่งผลกระทบต่อหรือก่อให้เกิดความเสียหายในด้านต่าง ๆ ต่อองค์กร เปรียบเสมือนการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับองค์กรซึ่งสอดคล้องกับ แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency economy) ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในส่วนของการเตรียมตัวให้พร้อมที่จะเผชิญผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล รวมทั้งสอดคล้องกับพุทธศาสนาสูภาษิตที่ว่า “อุปมาโท อมตัม” ความไม่ประมาทเป็นทางไม่ตาย

กรอบการบริหารความเสี่ยงขององค์กรที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นแนวทางในการส่งเสริม การบริหารความเสี่ยงและเป็นหลักปฏิบัติที่เป็นสากล คือกรอบการบริหารความเสี่ยงสำหรับองค์กรของคณะกรรมการ COSO (The Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission) ที่มอบหมายให้ไพโรเซอร์เตอร์เฮาส์คูเปอร์เป็นผู้เขียน กรอบการบริหารความเสี่ยงสำหรับองค์กร (Enterprise Risk Management Framework) ดังกล่าวมีองค์ประกอบดังนี้

องค์ประกอบของการบริหารความเสี่ยง

(กรอบการบริหารความเสี่ยงขององค์กรของ Committee of Sponsoring Organizations of The Treadway Commission)

การบริหารความเสี่ยงประกอบด้วยองค์ประกอบ ๘ ประการ ดังนี้

๑. สภาพแวดล้อมภายในองค์กร (Internal Environment)
๒. การกำหนดวัตถุประสงค์(Objective Setting)
๓. การบ่งชี้เหตุการณ์(Event Identification)
๔. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)
๕. การตอบสนองความเสี่ยง (Risk Response)
๖. กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)
๗. สารสนเทศและการสื่อสาร (Information & Communication)
๘. การติดตามผล (Monitoring)

การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) โดยเฉพาะหลักการควบคุมการทุจริตคอร์รัปชัน (Corruption Control) ซึ่งหมายถึง การไม่กระทำและไม่สนับสนุนการทุจริต พร้อมทั้งร่วมมือกันควบคุมไม่ให้เกิดการทุจริตในองค์กร จึงเป็นหลักการบริหารจัดการที่มุ่งสู่การเป็นราชการใสสะอาด สามารถสกัดกั้น ลด และเปิดโอกาสการทุจริตและประพฤติมิชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) จึงเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการดำเนินงานของส่วนราชการให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) ในฐานะกลไกของฝ่ายบริหารในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในภาครัฐ ได้ขับเคลื่อนการดำเนินการภายใต้บริบทใหม่ที่เน้นเรื่องการป้องกัน ป้องปรามที่เป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการสกัดกั้น ยับยั้งเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริตโดยการประเมินความเสี่ยงทุจริต คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจึงเป็นเครื่องมือหลักที่สำนักงาน ป.ป.ท.ใช้เพื่อขับเคลื่อนให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อป้องกันสกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการทุจริต เพื่อยกระดับค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Percetions Index : CPI) โดยได้จำแนกประเภทการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

ด้านที่ ๑ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ การอนุญาต

ด้านที่ ๒ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

ด้านที่ ๓ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

นิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

นิยามประเภทของการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต		
ด้านที่ ๑	ด้านการอนุมัติ อนุญาต	การให้บริการด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการให้พิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือตามระเบียบ/ข้อบังคับของหน่วยงาน
ด้านที่ ๒	ด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่	อำนาจที่ได้มาจากการดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง หรือจากการปฏิบัติหน้าที่ โดยกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่มีการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติในทางมิชอบ

นิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต (ต่อ)

นิยามประเภทของการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต		
ด้านที่ ๓	ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ	โครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีที่ทำการประเมินของทุกประเภทงบประมาณ ได้แก่ งบดำเนินงาน งบลงทุน งบรายจ่ายอื่น งบเงินอุดหนุน หรือเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น งบกลาง เงินนอกงบประมาณ และโครงการที่จ่ายขาดจากเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การประเมินเชิงคุณภาพ “ระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต” (Corruption Risk Management Systems : CRMS) ตามนิยามประเภทของความเสี่ยงการทุจริตข้างต้น มีแนวทางดำเนินการดังนี้

๑. การอนุมัติ อนุญาต

การให้บริการด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือตามระเบียบ/ข้อบังคับของหน่วยงาน เริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์บริบทองค์กร โดยการวิเคราะห์บทบาทภารกิจหน้าที่ของกระบวนการที่หน่วยงานจะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตนั้น มีการศึกษาทบทวนสถิติข้อมูลต่างๆ ของการให้บริการประชาชน โดยจะต้องเขียนขั้นตอนการทำงานในรูปแบบ Flow Chart ที่แสดงระยะเวลาและจำนวนครั้งในการให้บริการประชาชน หลังจากนั้นจะต้องมีการทบทวนเรื่องร้องเรียนการทุจริตเกี่ยวกับกระบวนการนี้ว่า ในรอบหนึ่งปีที่ผ่านมาเคยมีเรื่องร้องเรียนการทุจริตเกี่ยวกับกระบวนการนี้ หรือมีการลัดคิวในการให้บริการ หรือมีการจ่ายเงินเพื่อเร่งให้การทำงานรวดเร็วขึ้นหรือไม่อย่างไร แต่หากตรวจสอบแล้วพบว่าไม่เคยมีเรื่องร้องเรียนการทุจริต หรือประเด็นในเรื่องที่กล่าวมาข้างต้นหน่วยงานอาจต้องจัดการประชุมรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งเป็นบุคคลภายนอก เพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นจากการให้บริการดังกล่าว และนำข้อมูลที่ได้จากการประชุมมาจัดทำเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต อันประกอบไปด้วยโอกาส โอกาสเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) ที่จะเกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอนของการให้บริการ

๒. การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

เป็นการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการใช้อำนาจที่ได้มาจากการดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง โดยกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่มีการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติในทางมิชอบ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของการบังคับใช้กฎหมาย เริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์บริบทองค์กรว่ามีอำนาจหน้าที่อย่างไร โดยนำเสนอสถิติของการร้องเรียนการทุจริตในรอบปีที่ผ่านมา หลังจากนั้นจึงเลือกภารกิจที่จะทำการประเมินความเสี่ยง

๓. การใช้จ่ายงบประมาณ

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการใช้จ่ายงบประมาณ เป็นเองของการดำเนินการโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีที่ทำการประเมินของทุกประเภทงบประมาณ ได้แก่ งบดำเนินงาน งบลงทุน งบรายจ่ายอื่น งบเงินอุดหนุนหรือเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น งบกลาง เงินนอกงบประมาณ และโครงการที่จ่ายขาดจากเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฯลฯ โดยหน่วยงานจะต้องชี้แจงว่า กระบวนการหรือโครงการนี้ดำเนินการมาจากงบประมาณใด เป็นโครงการจัดซื้อจัดจ้าง หรือโครงการที่มีทั้งการจัดซื้อจัดจ้างและดำเนินการโดยหน่วยงานเอง

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการใช้จ่ายงบประมาณ นอกจากหน่วยงานจะเริ่มต้นจากการวิเคราะห์บริบทองค์กรแล้ว จะต้องวิเคราะห์ต่อว่าในรอบปีที่ผ่านมาเคยถูกสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ทักท้วงเรื่องเกี่ยวกับกรณีการใช้จ่ายเงินงบประมาณหรือไม่ หรือหน่วยงานถูกร้องเรียนเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างหรือไม่ โดยหน่วยงานต้องทบทวนประเด็นดังกล่าวหรืออาจศึกษาเพิ่มเติมเพื่อนำมาเป็นฐานข้อมูลเบื้องต้น โดยพิจารณาเริ่มต้นตั้งแต่ขั้นตอนว่าโครงการของหน่วยงานมีขั้นตอนในการดำเนินการอย่างไร แล้วจึงวิเคราะห์แต่ละขั้นตอนว่าอาจจะมีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตในขั้นตอนใดบ้าง

ซึ่งกระบวนการจะต้องมีการประเมินความเสี่ยงที่มุ่งไปสู่การมีโอกาสนในการทุจริตตั้งแต่เริ่มต้น จนถึงสิ้นสุดกระบวนการงานในทุกขั้นตอนที่ดำเนินการตามกระบวนการตามโครงการที่เลือกมาทำการประเมินความเสี่ยง หลังจากนั้นจะนำมาสู่การจัดทำแผน และเมื่อทำแผนเสร็จเรียบร้อยแล้วจะเป็นการรายงานผลการดำเนินการตามแผน โดยต้องมีการจัดทำรายงานต่อการประชุมระดับบริหารขององค์กรเพื่อเป็นการสื่อสารให้ทุกคนในองค์กรรับรู้โดยทั่วกัน

นิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	
ศัพท์เฉพาะ	คำอธิบาย
การบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	การกำหนดมาตรการในการป้องกันการทุจริต ให้สามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงการทุจริตได้ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตจึงเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการค้นหาหรือระบุจุดอ่อน (Weakness) ของระบบต่างๆ ภายในองค์กรที่อาจเป็นช่องให้เกิดการทุจริต และเป็นการมุ่งหาความเป็นไปได้ (Potential) ที่จะเกิดการกระทำทุจริตในอนาคต ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารองค์กรอย่างมีธรรมาภิบาล จึงเป็นเรื่องที่ทุกองค์กรจำเป็นต้องทำ เพราะหากองค์กรได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะเป็นหลักประกันความเชื่อมั่นในองค์กรในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีโอกาสเกิดการทุจริต หรือหากมีโอกาที่จะเกิดการทุจริต องค์กรก็จะสามารถบริหารจัดการ และหามาตรการมาป้องกันได้ หรือหากเกิดความเสียหายก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่ได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
สินบน Bribery	สินบน Bribery ISO ๓๗๐๐๑ : ได้ให้ความหมายสินบน หมายถึง การเสนอ การสัญญา การให้ การรับ การเรียกร้องผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะมูลค่าเท่าใด (ผลประโยชน์นั้นเป็นได้ทั้งในรูปตัวเงินและไม่ใช่ตัวเงิน) ทั้งทางตรงและทางอ้อม และไม่ว่าจะเป็นสถานที่ใดๆ ก็ตาม โดยเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นการโน้มน้าว หรือตอบแทนเพื่อให้บุคคลกระทำ หรือละเว้นการกระทำอันเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามหน้าที่ของบุคคลนั้น
ของขวัญ	หมายถึง เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ให้แก่กันเพื่ออภัยภัยไมตรี ให้เป็นรางวัลให้โดยเสน่หา ให้เพื่อการสงเคราะห์ หรือให้เป็นสินน้ำใจ และให้หมายความรวมถึงประโยชน์อื่นใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้ เช่น การให้สิทธิพิเศษซึ่งมิใช่เป็นสิทธิที่จัดไว้สำหรับบุคคลทั่วไปในการได้รับการลดราคาทรัพย์สินหรือการได้รับบริการ หรือการรับการฝึกอบรม หรือการรับความบันเทิง ตลอดจนการออก

นิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	
ศัพท์เฉพาะ	คำอธิบาย
	ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง หรือท่องเที่ยว ค่าที่พัก ค่าอาหาร หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียว และไม่ว่าจะให้เป็นบัตร ตัว หรือหลักฐานอื่นใด การชำระเงินให้ล่วงหน้า หรือการคืนเงินหรือสิ่งของให้ในภายหลัง
การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดตามธรรมจรรยา	มาตรา ๑๒๘ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด โดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๓ ให้นิยาม “การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดตามธรรมจรรยา” หมายความว่า การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากญาติหรือบุคคลที่ให้แก่กันโอกาสต่างๆ โดยปกติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือวัฒนธรรมหรือให้แก่กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกัน
ความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk)	ความเสี่ยง : เหตุการณ์ที่มีความไม่แน่นอนและมีความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้นและเมื่อเกิดขึ้นแล้วจะมีผลกระทบเกิดขึ้น โดยผลกระทบทางบวกเรียกว่า “โอกาส” และผลกระทบทางลบเรียกว่า “ความเสี่ยง”
	ทุจริต : การใช้อำนาจรัฐในทางที่ผิด : การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบและการรับสินบน หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต
	Pain point หรือความต้องการ : ของผู้รับบริการ หรือ ธุรกิจตัวกลาง หรือ Third Party หรือ Customs Broke หรือที่เรียกชื่ออย่างอื่น สำหรับด้านการอนุมัติอนุญาต ให้ถือว่าเป็นความเสี่ยงการทุจริตเนื่องจากความต้องการของผู้ขอรับบริการในแต่ละจุดสัมผัสของการให้บริการเป็นจุดเสี่ยง หรือเป็นตัวการในการเรียกร้องผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะมียุทธศาสตร์ใดๆ นำไปสู่การจ่ายเงินและค่าธรรมเนียมนอกกระบวน หรืออาจมีการเอื้อประโยชน์ หรือการตอบแทนบุญคุณในรูปแบบต่างๆ อาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เป็นการค้นหาว่ามีรูปแบบหรือเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดความเสียหายการทุจริตในอนาคต การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตต้องมีความชัดเจน โดยต้องทำการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในขั้นตอนของกระบวนการ/โครงการ ที่อาจจะมีการทุจริตเกิดขึ้น การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริตเป็นหัวใจสำคัญที่ต้อง Pain Focus ถึงเหตุการณ์ที่คาดการณ์หรือพยากรณ์ในอนาคตว่าอาจจะเกิดการทุจริตขึ้นหากไม่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตจึงต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าบุคคลใด กระทำการสิ่งใดมีพฤติการณ์อย่างไร มีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร เป็นต้น เพื่อจะนำไปสู่การกำหนดมาตรการควบคุมความเสี่ยง การทุจริตที่สามารถลดโอกาสหรือลดความเสี่ยงได้อย่างตรงจุด
โอกาส (Likelihood)	โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

นิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	
ศัพท์เฉพาะ	คำอธิบาย
ผลกระทบ (Impact)	ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน
ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)	คะแนนรวมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต ที่เป็นผลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)
ผู้รับผิดชอบความเสี่ยงการทุจริต (Risk Owner)	ผู้ปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบ กระบวนการหรือโครงการ

ปัจจัยสำเร็จในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

๑. ความมุ่งมั่นของผู้นำองค์กร ในการวางระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ขององค์กร ที่ยอมรับว่าความเสี่ยงการทุจริตมีอยู่จริง หากมีประเด็นการทุจริตต้องยกระดับเป็นบทเรียนเพื่อเรียนรู้และหาแนวทางการบริหารจัดการป้องกันการเกิดซ้ำ ให้ความสำคัญที่ช่วยผลักดันให้องค์กรเติบโตไม่ใช้ความสามารถในการหลีกเลี่ยงความเสี่ยงการทุจริต แต่คือการที่ผู้นำองค์กรต้องทำให้เรื่องของการบริหารความเสี่ยงการทุจริต เป็นนโยบายและแนวทางที่ทุกส่วนจะต้องนำไปปฏิบัติ

๒. ความเข้าใจเรื่องความเสี่ยงการทุจริตในทิศทางเดียวกันของคนในองค์กร

๓. กำหนดกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตอย่างทั่วถึงทั้งองค์กร และกระทำการอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ มีตัวแทนผู้เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงการทุจริตต้องมีความเที่ยงธรรมด้วยการมองจากบุคคลภายนอกมองไปที่กระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน (Outside in) และอาจให้มีผู้แทนจากภายนอก เช่น ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพื่อให้มีมุมมองที่รอบด้าน

๔. มีการเปิดเผยแผนและผลการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตในเว็บไซต์ของหน่วยงานและมีการสื่อสารภายในหน่วยงาน ติดตามประเมินผลเพื่อวัดประสิทธิผลของแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอาจมีเปลี่ยนแปลง มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่กำหนดไว้เพียงพอหรือไม่ และมาตรการที่กำหนดไว้ใช้ได้จริงหรือไม่ แต่ไม่ได้ผลและสร้างความตระหนัก (Awareness) เรื่องความเสี่ยงการทุจริตในองค์กร

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

Risk Score					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง (๕ x ๑ = ๕)	สูง (๕ x ๒ = ๑๐)	สูงมาก (๕ x ๓ = ๑๕)	สูงมาก (๕ x ๔ = ๒๐)	สูงมาก (๕ x ๕ = ๒๕)
๔	ต่ำ (๔ x ๑ = ๔)	ปานกลาง (๔ x ๒ = ๘)	สูง (๔ x ๓ = ๑๒)	สูงมาก (๔ x ๔ = ๑๖)	สูงมาก (๔ x ๕ = ๒๐)
๓	ต่ำ (๓ x ๑ = ๓)	ปานกลาง (๓ x ๒ = ๖)	ปานกลาง (๓ x ๓ = ๙)	สูง (๓ x ๔ = ๑๒)	สูงมาก (๓ x ๕ = ๑๕)
๒	ต่ำ (๒ x ๑ = ๒)	ต่ำ (๒ x ๒ = ๔)	ปานกลาง (๒ x ๓ = ๖)	ปานกลาง (๒ x ๔ = ๘)	สูง (๒ x ๕ = ๑๐)
๑	ต่ำ (๑ x ๑ = ๑)	ต่ำ (๑ x ๒ = ๒)	ต่ำ (๑ x ๓ = ๓)	ต่ำ (๑ x ๔ = ๔)	ปานกลาง (๑ x ๕ = ๕)

สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับ สูงมาก (๑๕ คะแนนขึ้นไป)

สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับ สูง (๑๐ - ๑๔ คะแนน)

สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับ ปานกลาง (๕ - ๙ คะแนน)

สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับ ต่ำ (น้อยกว่า ๕ คะแนน)

แบบฟอร์มการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ๕ ขั้นตอนตามคู่มือฯ ของสำนักงาน ป.ป.ท.

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือโครงการ

ชื่อหน่วยงาน.....เทศบาลตำบลจอมแจ้ง อําเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่.....

ประเภทความเสี่ยงด้านที่.....ด้านที่ ๑ ด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ.....

ชื่อ กระบวนการ/โครงการ.....การขออนุญาตก่อสร้างอาคาร ดัดแปลง หรือรื้อถอน.....

ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อ กระบวนการ/โครงการ.....การขออนุญาตก่อสร้างอาคาร ดัดแปลง หรือรื้อถอน.....

ลำดับที่	ขั้นตอน การดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความ เสี่ยง
๑	ผู้ขอรับ/ขอต่ออายุใบอนุญาตยื่นแบบคำขอ อนุญาตต่อกองช่าง เทศบาลตำบลจอมแจ้ง	- การคิดค่าธรรมเนียมแบบคำขอ อนุญาต จากที่ไม่มีการกำหนด ค่าธรรมเนียม	๒	๓	๖	ปานกลาง
๒	เจ้าหน้าที่ตรวจสอบเอกสารว่าครบถ้วน ถูกต้องหรือไม่ หากครบถ้วนให้ออกรับเลข คำขอ	- การกำหนดเอกสารที่มากเกินไปจน จำเป็น อาจเป็นช่องทางในการต่อรอง เรียกรับผลประโยชน์	๓	๑	๓	ต่ำ
๓	เจ้าหน้าที่จะตรวจสอบแบบแปลนก่อสร้าง พร้อมตรวจสอบสถานที่จริง ทั้งในส่วนของความ ถูกต้องตามกฎหมาย ความปลอดภัยของ โครงสร้าง การรुकูล้ำที่สาธารณะ	- เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบไม่ตรวจแบบ แปลนให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด เช่น ระยะหล่น ระยะห่างจากทาง สาธารณะ เป็นต้น - เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบไม่ตรวจสอบ สถานที่จริง ทำให้มีการก่อสร้างที่ไม่ เป็นไปตามแบบ รวมไปถึงก่อสร้างรुकูล้ำ ที่สาธารณประโยชน์	๕	๕	๒๕	สูงมาก

ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต (ต่อ)

ชื่อ กระบวนการ/โครงการ...การขออนุญาตก่อสร้างอาคาร ดัดแปลง หรือรื้อถอน.....

ลำดับที่	ขั้นตอน การดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความ เสี่ยง
๔	ขั้นตอนการออกใบอนุญาต รวมถึงการ ชำระค่าธรรมเนียม	- เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบประวิงเวลาเพื่อ เรียกรับค่าดำเนินการ เกินจากส่วนที่ต้อง เรียกเก็บจริง หรือเรียกรับผลประโยชน์อื่น	๓	๓	๙	ปานกลาง

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูงมาก (ร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป)
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูง (ร้อยละ ๑๐)
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นบางครั้ง (ร้อยละ ๕)
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นน้อยมาก (ร้อยละ ๓)
๑	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (น้อยกว่าร้อยละ ๑)

ผลกระทบ (Impact)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	<ul style="list-style-type: none">- เกิดความเสียหายต่อรัฐเจ้าหน้าที่ที่ถูกโกงโทษข้อมูลความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม- เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานกำกับดูแล องค์การตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหาย
๔	<ul style="list-style-type: none">- ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ มีการร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว
๓	<ul style="list-style-type: none">- หน่วยตรวจสอบภายใน/ภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง- มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
๒	<ul style="list-style-type: none">- มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	<ul style="list-style-type: none">- ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน/เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อ กระบวนการ/โครงการ การขออนุญาตก่อสร้างอาคาร ดัดแปลง หรือรื้อถอน.....

ลำดับที่	ขั้นตอน การดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความ เสี่ยง
๑	ผู้ขอรับ/ขอต่ออายุใบอนุญาตยื่นแบบคำขออนุญาตต่อกองช่าง เทศบาลตำบลจอมแจ้ง	- การคิดค่าธรรมเนียมแบบคำขออนุญาต จากที่ไม่มีการกำหนดค่าธรรมเนียม	๒	๓	๖	ปานกลาง
๒	เจ้าหน้าที่ตรวจสอบเอกสารว่าครบถ้วน ถูกต้องหรือไม่ หากครบถ้วนให้ออกเลขรับเลขคำขอ	- การกำหนดเอกสารที่มากเกินไปจนจำเป็น อาจเป็นช่องทางในการต่อรองเรียกรับผลประโยชน์	๓	๑	๓	ต่ำ
๓	เจ้าหน้าที่จะตรวจสอบแบบแปลนก่อสร้าง พร้อมตรวจสอบสถานที่จริง ทั้งในส่วนของความถูกต้องตามกฎหมาย ความปลอดภัยของโครงสร้าง การรुकกล้าที่สาธารณะ	- เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบไม่ตรวจสอบแบบแปลนให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด เช่น ระยะหล่น ระยะห่างจากทางสาธารณะ เป็นต้น - เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบไม่ตรวจสอบสถานที่จริง ทำให้มีการก่อสร้างที่ไม่เป็นไปตามแบบ รวมไปถึงก่อสร้างรुकกล้าที่สาธารณประโยชน์	๕	๕	๒๕	สูงมาก
๔	ขั้นตอนการออกใบอนุญาต รวมถึงการชำระค่าธรรมเนียม	- เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบประวิงเวลาเพื่อเรียกรับค่าดำเนินการ เกินจากส่วนที่ต้องเรียกเก็บจริง หรือเรียกรับผลประโยชน์อื่น	๓	๓	๙	ปานกลาง

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อ กระบวนการ/โครงการ การขออนุญาตก่อสร้างอาคาร, ตัดแปลง หรือรื้อถอน.....

ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินโครงการ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
๑	ผู้ขอรับ/ขอต่ออายุใบอนุญาตยื่นแบบคำขออนุญาตต่อกองช่างเทศบาลตำบลจอมแจ้ง	- การคิดค่าธรรมเนียมแบบคำขออนุญาต จากที่ไม่มี การกำหนดค่าธรรมเนียม	ปานกลาง	สร้างการรับรู้ของประชาชนในการติดต่อราชการ ให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน	- ปรับปรุงคู่มือการติดต่อราชการ - ประชาสัมพันธ์คู่มือการติดต่อราชการ	๑๕ วัน ทั้งปีงบประมาณ	๐ ๐	กองช่างเทศบาลตำบลจอมแจ้ง
๒	เจ้าหน้าที่ตรวจสอบเอกสารว่าครบถ้วนถูกต้องหรือไม่ หากครบถ้วนให้ออกเลขรับเลขคำขอ	- การกำหนดเอกสารที่มากเกินไปจนจำเป็น อาจเป็นช่องทางในการต่อรองเรียกรับผลประโยชน์	ต่ำ	- สร้างการรับรู้ของประชาชนในการติดต่อราชการ ให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน - สร้างความเข้าใจและการรับรู้ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้ปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมายที่กำหนด	- ปรับปรุงคู่มือการติดต่อราชการ - ประชาสัมพันธ์คู่มือการติดต่อราชการ - ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบศึกษาระเบียบ กฎหมาย ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน	๑๕ วัน ทั้งปีงบประมาณ ทั้งปีงบประมาณ	๐ ๐ ๐	กองช่างเทศบาลตำบลจอมแจ้ง

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต (ต่อ)

ชื่อ กระบวนการ/โครงการ.....การขออนุญาตก่อสร้างอาคาร, ตัดแปลง หรือรื้อถอน.....

ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินโครงการ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
๓	เจ้าหน้าที่จะตรวจสอบแบบแปลนก่อสร้างพร้อมตรวจสอบสถานที่จริง ทั้งในส่วนของความถูกต้องตามกฎหมาย ความปลอดภัยของโครงสร้าง การรुकกล้าที่สาธารณะ	- เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบไม่ตรวจสอบแบบแปลนให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด เช่น ระยะห่างระหว่างอาคาร เป็นต้น -เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบไม่ตรวจสอบสถานที่จริง ทำให้มีการก่อสร้างที่ไม่เป็นไปตามแบบ รวมไปถึงก่อสร้างรุกกล้าที่สาธารณประโยชน์	สูงมาก	- สร้างความตระหนักถึงความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ - ผู้บังคับบัญชา ระดับต้น ต้องคอยถ่วงการดำเนินงานของ ผู้ใต้บังคับบัญชา	- ส่งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอบรมหาความรู้เพิ่มเติม - ให้ผู้บังคับบัญชา ชี้แจงกำกับให้ ผู้ใต้บังคับบัญชา ดำเนินงานอย่างรอบคอบ	ทั้งปีงบประมาณ ทั้งปีงบประมาณ	๐ ๐	กองช่างเทศบาลตำบลจอมแจ้ง
๔	ขั้นตอนการออกใบอนุญาต รวมถึงการชำระค่าธรรมเนียม	- เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบประวิงเวลาเพื่อเรียกเก็บค่าดำเนินการ เกินจากส่วนที่ต้องเรียกเก็บจริง หรือเรียกเก็บผลประโยชน์อื่น	ปานกลาง	สร้างการรับรู้ของประชาชนในการติดต่อราชการ ให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน	- ปรับปรุงคู่มือการติดต่อราชการ - ประชาสัมพันธ์คู่มือการติดต่อราชการ	๑๕ วัน ทั้งปีงบประมาณ	๐ ๐	กองช่างเทศบาลตำบลจอมแจ้ง

ระดับ	คำอธิบาย การประเมินประสิทธิภาพมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่หน่วยงานมีในปัจจุบัน
ดี	การควบคุมมีความเข้มแข็งและดำเนินไปได้อย่างเหมาะสม ซึ่งช่วยให้เกิดความมั่นใจได้ในระดับที่สมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
พอใช้	การควบคุมยังขาดประสิทธิภาพถึงแม้ว่าจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายจากความเสียหายอย่างมีนัยสำคัญ แต่ก็ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
อ่อน	การควบคุมไม่ได้มาตรฐานที่ยอมรับได้ เนื่องจากมีความหละหลวมและไม่มีประสิทธิผล การควบคุมไม่ทำให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้

แบบฟอร์มการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ๕ ขั้นตอนตามคู่มือฯ ของสำนักงาน ป.ป.ท.

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการ หรือโครงการ

ชื่อหน่วยงาน.....เทศบาลตำบลจอมแจ้ง อําเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่.....

ประเภทความเสี่ยงด้านที่.....ด้านที่ ๒ ด้านการใช้อํานาจและตำแหน่งหน้าที่.....

ชื่อ กระบวนการ/โครงการ.....การรับโอน/ย้ายบุคลากร.....

ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อ กระบวนการ/โครงการ.....การรับโอน/ย้าย บุคลากร.....

ลำดับที่	ขั้นตอน การดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความ เสี่ยง
๑	ประกาศรับโอน/ย้าย บุคลากรในตำแหน่ง ที่ว่างลง	- ไม่เผยแพร่ข้อมูลอย่างทั่วถึง (ปิด โอกาสแข่งขัน) - กำหนดคุณสมบัติ “ล๊อคสเปค” - ขาดความโปร่งใสในการเปิดรับสมัคร	๓	๑	๓	ต่ำ
๒	ตรวจสอบเอกสารประวัติและคุณสมบัติของ ผู้สมัครรับโอนว่าตรงตามมาตรฐานกำหนด ตำแหน่งหรือไม่	- ตรวจสอบเอกสารไม่รอบคอบ/เลือก ปฏิบัติ - ปลอมแปลงหรือปกปิดข้อมูลสำคัญ	๓	๑	๓	ต่ำ
๓	เรียกสัมภาษณ์ผู้ผ่านการตรวจสอบ คุณสมบัติ	- ใช้ดุลยพินิจโดยไม่มีเกณฑ์ชัดเจน - การวิ่งเต้น/แทรกแซงผลการพิจารณา - การให้คะแนนไม่เป็นธรรม	๕	๔	๒๐	สูงมาก
๔	ทำหนังสือแจ้งกลับให้ผู้ที่ผ่านการคัดเลือก ว่าตำแหน่งที่ว่างและรับโอน	- มีการเรียกรับผลประโยชน์เพื่อแลกกับ การตอบรับการโอน	๓	๓	๙	ปานกลาง

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูงมาก (ร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป)
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูง (ร้อยละ ๑๐)
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นบางครั้ง (ร้อยละ ๕)
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นน้อยมาก (ร้อยละ ๓)
๑	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (น้อยกว่าร้อยละ ๑)

ผลกระทบ (Impact)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	<ul style="list-style-type: none">- เกิดความเสียหายต่อรัฐเจ้าหน้าที่ถูกกลโกงข้อมูลความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม- เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานกำกับดูแล องค์การตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหาย
๔	<ul style="list-style-type: none">- ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ มีการร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว
๓	<ul style="list-style-type: none">- หน่วยตรวจสอบภายใน/ภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง- มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
๒	<ul style="list-style-type: none">- มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	<ul style="list-style-type: none">- ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน/เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อ กระบวนการ/โครงการ.....การรับโอน/ย้าย บุคลากร.....

ลำดับที่	ขั้นตอน การดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความ เสี่ยง
๑	ประกาศรับโอน/ย้าย บุคลากรในตำแหน่ง ที่ว่างลง	- ไม่เผยแพร่ข้อมูลอย่างทั่วถึง (ปิด โอกาสแข่งขัน) - กำหนดคุณสมบัติ “ลึกลับ” - ขาดความโปร่งใสในการเปิดรับสมัคร	๓	๑	๓	ต่ำ
๒	ตรวจสอบเอกสารประวัติและคุณสมบัติของ ผู้สมัครรับโอนว่าตรงตามมาตรฐานกำหนด ตำแหน่งหรือไม่	- ตรวจสอบเอกสารไม่รอบคอบ/เลือก ปฏิบัติ - ปลอมแปลงหรือปกปิดข้อมูลสำคัญ	๓	๑	๓	ต่ำ
๓	เรียกสัมภาษณ์ผู้ผ่านการตรวจสอบ คุณสมบัติ	- ใช้ดุลยพินิจโดยไม่มีเกณฑ์ชัดเจน - การวิ่งเต้น/แทรกแซงผลการพิจารณา - การให้คะแนนไม่เป็นธรรม	๕	๔	๒๐	สูงมาก
๔	ทำหนังสือแจ้งกลับให้ผู้ผ่านการคัดเลือก ว่าตำแหน่งที่ว่างและรับโอน	- มีการเรียกรับผลประโยชน์เพื่อแลกกับ การตอบรับการโอน	๓	๓	๙	ปานกลาง

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อ กระบวนการ/โครงการ.....การรับโอน/ย้าย บุคลากร.....

ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินโครงการ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๑	ประกาศรับโอน/ย้ายบุคลากรในตำแหน่งที่ว่างลง	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่เผยแพร่ข้อมูลอย่างทั่วถึง (ปิดโอกาสแข่งขัน) - กำหนดคุณสมบัติ “ล็อกสเปค” - ขาดความโปร่งใสในการเปิดรับสมัคร 	ต่ำ				งานกรเจ้าหน้าที่สำนักปลัด
๒	ตรวจสอบเอกสารประวัติและคุณสมบัติของผู้สมัครรับโอนว่าตรงตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งหรือไม่	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบเอกสารไม่รอบคอบ/เลือกปฏิบัติ - ปลอมแปลงหรือปกปิดข้อมูลสำคัญ 	ต่ำ				งานกรเจ้าหน้าที่สำนักปลัด
๓	เรียกสัมภาษณ์ผู้ผ่านการตรวจสอบคุณสมบัติ	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้ดุลยพินิจโดยไม่มีเกณฑ์ชัดเจน - การวิ่งเต้น/แทรกแซงผลการพิจารณา - การให้คะแนนไม่เป็นธรรม 	สูงมาก				งานกรเจ้าหน้าที่สำนักปลัด
๔	ทำหนังสือแจ้งกลับให้ผู้ผ่านการคัดเลือกว่าตำแหน่งที่ว่างและรับโอน	<ul style="list-style-type: none"> - มีการเรียกรับผลประโยชน์เพื่อแลกกับการตอบรับการโอน 	ปานกลาง				งานกรเจ้าหน้าที่สำนักปลัด

ระดับ	คำอธิบาย การประเมินประสิทธิภาพมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่หน่วยงานมีในปัจจุบัน
ดี	การควบคุมมีความเข้มแข็งและดำเนินไปได้อย่างเหมาะสม ซึ่งช่วยให้เกิดความมั่นใจได้ในระดับที่สมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
พอใช้	การควบคุมยังขาดประสิทธิภาพถึงแม้ว่าจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายจากความเสียหายอย่างมีนัยสำคัญ แต่ก็ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
อ่อน	การควบคุมไม่ได้มาตรฐานที่ยอมรับได้ เนื่องจากมีความหละหลวมและไม่มีประสิทธิผล การควบคุมไม่ทำให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้

แบบฟอร์มการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ๕ ขั้นตอนตามคู่มือฯ ของสำนักงาน ป.ป.ท.

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการ หรือโครงการ

ชื่อหน่วยงาน.....เทศบาลตำบลจอมแจ้ง อําเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่.....

ประเภทความเสี่ยงด้านที่.....ด้านที่ ๓ ด้านการใช้งบประมาณ.....

ชื่อ กระบวนการ/โครงการ.....การลงทะเบียนเข้าร่วมอบรมตามโครงการต่างๆ ที่หน่วยงานอื่นเป็นผู้จัด.....

ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อ กระบวนการ/โครงการ.....การลงทะเบียนเข้าร่วมอบรมตามโครงการต่างๆ ที่หน่วยงานอื่นเป็นผู้จัด.....

ลำดับที่	ขั้นตอน การดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความ เสี่ยง
๑	การขออนุญาตเข้าร่วมอบรม	การไปอบรมโดยไม่ขออนุญาตตาม ขั้นตอน	๔	๒	๘	ปานกลาง
๒	การเบิกค่าใช้จ่าย เช่น ค่าเดินทาง ค่าที่พัก ค่าลงทะเบียน	- การเบิกค่าใช้จ่าย ไม่ดำเนินการตาม ระเบียบ - เบิกจ่ายค่าลงทะเบียนอบรมแล้ว แต่ ปรากฏว่า บุคลากรที่ขออนุญาตไม่เข้า ร่วมอบรม	๔	๔	๑๖	สูงมาก
๓	รายงานผลการเข้าร่วมอบรม	- บุคลากรไม่ได้ไปอบรมจริงตามที่ขอ อนุญาต - ไม่ส่งผลรายงานการอบรมภายใน ระยะเวลา ๖๐ วัน - บุคลากรรายงานผลการเข้าร่วมอบรม ไม่สอดคล้องกับปริมาณเนื้อหาที่อบรม จริง	๔	๒	๘	ปานกลาง

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูงมาก (ร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป)
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูง (ร้อยละ ๑๐)
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นบางครั้ง (ร้อยละ ๕)
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นน้อยมาก (ร้อยละ ๓)
๑	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (น้อยกว่าร้อยละ ๑)

ผลกระทบ (Impact)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	<ul style="list-style-type: none">- เกิดความเสียหายต่อรัฐเจ้าหน้าที่ที่ถูกโกงโทษข้อมูลความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม- เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานกำกับดูแล องค์การตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหาย
๔	<ul style="list-style-type: none">- ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ มีการร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว
๓	<ul style="list-style-type: none">- หน่วยตรวจสอบภายใน/ภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง- มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
๒	<ul style="list-style-type: none">- มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	<ul style="list-style-type: none">- ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน/เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อ กระบวนการ/โครงการ.....การลงทะเบียนเข้าร่วมอบรมตามโครงการต่างๆ ที่หน่วยงานอื่นเป็นผู้จัด.....

ลำดับที่	ขั้นตอน การดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความ เสี่ยง
๑	การขออนุญาตเข้าร่วมอบรม	การไปอบรมโดยไม่ขออนุญาตตาม ขั้นตอน	๔	๒	๘	ปานกลาง
๒	การเบิกค่าใช้จ่าย เช่น ค่าเดินทาง ค่าที่พัก ค่าลงทะเบียน	- การเบิกค่าใช้จ่าย ไม่ดำเนินการตาม ระเบียบ - เบิกจ่ายค่าลงทะเบียนอบรมแล้ว แต่ ปรากฏว่า บุคลากรที่ขออนุญาตไม่เข้า ร่วมอบรม	๔	๔	๑๖	สูงมาก
๓	รายงานผลการเข้าร่วมอบรม	- บุคลากรไม่ได้ไปอบรมจริงตามที่ขอ อนุญาต - ไม่ส่งผลรายงานการอบรมภายใน ระยะเวลา ๖๐ วัน - บุคลากรรายงานผลการเข้าร่วมอบรม ไม่สอดคล้องกับปริมาณเนื้อหาที่อบรม จริง	๔	๒	๘	ปานกลาง

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อ กระบวนการ/โครงการ.....การลงทะเบียนเข้าร่วมอบรมตามโครงการต่างๆ ที่หน่วยงานอื่นเป็นผู้จัด.....

ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินโครงการ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๑	การขออนุญาตเข้าร่วมอบรม	การไปอบรมโดยไม่ขออนุญาตตามขั้นตอน	ปานกลาง	สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากรในสังกัด เนื่องจากบางท่านอาจไม่ได้เข้าร่วมอบรมที่หน่วยงานอื่นเป็นผู้จัด ทำให้หลงลืมหรือไม่ได้ติดตามการเปลี่ยนแปลงของระเบียบที่เกี่ยวข้อง	แจ้งเวียนระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเข้าร่วมอบรม	ตลอด ปีงบประมาณ	งานการเจ้าหน้าที่
๒	การเบิกค่าใช้จ่าย เช่น ค่าเดินทาง ค่าที่พัก ค่าลงทะเบียน	- การเบิกค่าใช้จ่าย ไม่ดำเนินการตามระเบียบ - เบิกจ่ายค่าลงทะเบียนอบรมแล้ว แต่ปรากฏว่า บุคลากรที่ขออนุญาตไม่เข้าร่วมอบรม	สูงมาก	- สร้างจิตสำนึกที่ดีให้แก่บุคลากร รวมไปถึงแสดงให้เห็นคุณและโทษของการกระทำ - สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการระเบียบการเบิกจ่ายให้ เป็นไปตามระเบียบ	- อบรมวินัยและการดำเนินการทางวินัย ให้แก่บุคลากรในหน่วยงาน - แจ้งเวียนระเบียบข้อสั่งการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การเบิกจ่าย เป็นไปตามระเบียบ - กองคลังต้องให้ข้อเสนอแนะ รวมถึงวิธีการที่ถูกต้องให้แก่บุคลากร	ตลอด ปีงบประมาณ	- กองคลัง - งานนิติการ - งานการเจ้าหน้าที่ - หน่วยตรวจสอบภายใน

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต (ต่อ)

ชื่อ กระบวนการ/โครงการ.....การลงทะเบียนเข้าร่วมอบรมตามโครงการต่างๆ ที่หน่วยงานอื่นเป็นผู้จัด.....

ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินโครงการ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
					- หน่วยตรวจสอบภายใน สุ่มตรวจ		
๓	รายงานผลการเข้าร่วมอบรม	- บุคลากรไม่ได้ไป อบรมจริงตามที่ขอ อนุญาต - ไม่ส่งผลรายงานการ อบรมภายในระยะเวลา ๖๐ วัน - บุคลากรรายงานผล การเข้าร่วมอบรมไม่ สอดคล้องกับปริมาณ เนื้อหาที่อบรมจริง	ปานกลาง	- สร้างการตระหนักรู้ ถึงหน้าที่และความ รับผิดชอบ	- งานการเจ้าหน้าที่คอย ติดตามให้บุคลากรที่ไป อบรม จัดส่งรายงานผล การเข้าร่วมอบรมภายใน กำหนดระยะเวลา - ชี้แจงทำความเข้าใจถึง เหตุผลความจำเป็น รวมทั้งหลักการปฏิบัติ เมื่อไปอบรมที่หน่วยงาน อื่นจัด	ตลอด ปีงบประมาณ	งานการ เจ้าหน้าที่

ระดับ	คำอธิบาย
	การประเมินประสิทธิภาพมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตที่หน่วยงานมีในปัจจุบัน
ดี	การควบคุมมีความเข้มแข็งและดำเนินไปได้อย่างเหมาะสม ซึ่งช่วยให้เกิดความมั่นใจได้ในระดับที่สมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
พอใช้	การควบคุมยังขาดประสิทธิภาพถึงแม้ว่าจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายจากความเสี่ยงอย่างมีนัยสำคัญ แต่ก็ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
อ่อน	การควบคุมไม่ได้มาตรฐานที่ยอมรับได้ เนื่องจากมีความหละหลวมและไม่มีประสิทธิผล การควบคุมไม่ทำให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้